

Promenad på entreprenad! Erfarenheter från arbetet med att ta fram teateruppsättningar på beställning

Björn Elmgren

*”Vi slutar inte leka för att vi blir gamla, vi blir gamla för att vi slutar leka.”
George Bernard Shaw*

Inledning

Som lektor i musik med inriktning drama använder jag mig dagligen av erfarenheter från min konstnärliga praktik och de reflektioner jag kontinuerligt gör som professionell scenartist. I egenskap av sångare, entertainer, skådespelare, regissör och entreprenör händer det även att jag får uppdrag från olika beställare där jag själv inte är huvudman. Hur har detta påverkat mina konstnärliga val och vad gör det med utrymmet för konstnärlig lekfullhet? Jag kommer utgå från tre uppsättningar som jag själv har arbetat med att ta fram och medverkat i. Alla tre föreställningarna producerades och genomfördes på Husebybruk i Småland. Genom att contextualisera de konstnärliga val jag gjort vill jag belysa den konstnärlig processen i arbetet med att ta fram teaterföreställningar på beställning¹.

Syfte

Arbetsätten och förutsättningarna i de tre uppsättningarna skiljer sig en del från varandra och det är intressant för mig att reflektera över hur jag arbetar under olika förutsättningar. Det finns ett självklart antagande i att föreställningarna ska ha en attraktionskraft och tilltala en bredare publik och alla tre uppsättningarna har haft som mål att vara intressanta för allmänheten. Vilka konstnärliga metoder har jag använt mig av för att uppnå dessa mål? I ett vidare perspektiv kan jag använda mig av resultatet av min självreflektion för att jämföra den med andra konstnärers erfarenheter på motsvarande område.

På samma sätt som Jensen uttrycker det, har leken och lusten till att leka har alltid varit viktigt för mig (Jensen 2013). Liknande tankegångar uttrycks av kulturjournalisten Mårten Arndtzén: ”Man kan se leken som motsatsen till byråkrati och att det är lekens förmåga att entusiasmera och skapa det roliga som är dess mening” (Arndtzén, 2021). Det finns vidare en romantisk uppfattning om att man ska gå och vänta på den gudomliga inspirationen och när den behagar att infinna sig ska allting plötsligt falla på plats. Är det

¹ Tack till Hedvig Jalhed, som har hjälpt mig med att utforma texten.

verkligen så? Eller är den uppfattningen en efterhandskonstruktion? Min erfarenhet är att konstnärliga idéer kan stimuleras av yttre förväntningar, vilket jag vill åskådliggöra med denna text. Att vara helt fri i någonting kan ibland vara hämmande.

Min bakgrund

Att komma på och skriva berättelser har fascinerat mig sedan barnsben. Min morfar och jag brukade komma på och spela in berättelser på kassetband när jag var liten. Det kunde vara kända roliga historier som vi dramatiserade och spelade in eller så hittade vi på egna berättelser. All inspelning skedde i en tagning och ljudeffekterna gjorde vi efterhand som vi spelade upp berättelsen. Det har inte slagit mig förut men i alla sammanhang jag någonsin befunnit mig har det oftast slutat med att det har satts upp en föreställning eller gjorts någon pjäs. I grundskolan spelades alltid någon mer eller mindre lyckad pjäs upp vid något föräldramöte. Uppvuxen i en familj med en fader som musiker i en revyorkester mötte jag tidigt en del av teatervärlden. Jag tror att jag var med på varenda föreställning när revyn spelades och jag älskade det. Det är möjligt att jag aldrig hade något annat val än att gå Estetisk praktisk teaterlinje vid Katedralskolan i Växjö. Gymnasielinjen hade riksintag på den tiden och det krävdes scenprov för att bli bedömd och antagen. Under min tid på utbildningen skrev jag många olika sketcher och scener som jag spelade upp. Att reflektera över hur jag gjorde var inget som gavs någon tanke åt då.

Efter gymnasieutbildningen gick jag musiklinjen på S:t Sigfrids folkhögskola i Växjö. Under min utbildning där skrev jag manus och sketcher till både film och scen i elevsammanhang. Senare har jag i mitt arbete som regissör bearbetat ett flertal manus och sketcher för att förtydliga berättelsen. När jag gör en revy är tanken att folk ska skratta och ha roligt. Faran är att det är lätt att glömma berättelsen. Gör man det blir det roliga bara små lustifikationer, men kan man få med berättelsen i komiken uppstår något intressant och tilltalande. Att få skratta och få andra att skratta är fantastiskt. Kan jag också lyckas att förmedla något som människor påverkas positivt av och tar med sig så är lyckan gjord.

Strömbergshyttans friluftsteater ”Teaterborgen”, utanför Lessebo, existerade under åren 1993 – 2010 och var från början ett arbetsmarknadsprojekt som skulle ge en meningsfull sysselsättning åt långtidsarbetslösa. Varje år sattes det upp olika musikalerna som spelades i juni. Jag var med som skådespelare det första året och gjorde rollen som Mattis i Ronja Rövardotter. 2005 kom frågan om jag ville vara konstnärlig ledare och driva projektet åt Lessebo kommun. Projektet var en god idé från början och det svällde mer och mer. När jag tog över var det en årlig besökarskara på ca 8 000 personer. Ensemblen bestod av omkring 20 vuxna skådespelare och omkring 100 barn. Det saknades pjäser för den typen av ensembler och jag blev tillsammans med mina konstnärliga kollegor Nils-Petter Ankarblom, Anders Hallbäck, Christoffer Nobin och John Martin Bengtsson tvungen att skriva nya

musikaler. Det blev till slut fem musikaler som vi skrev tillsammans. Mina tankar när jag skrev dessa musikaler var att så många som möjligt skulle ha så meningsfulla uppgifter som möjligt. Att ge så många som möjligt meningsfyllda uppgifter samtidigt som man försöker bibehålla en röd linje som för handlingen framåt är oerhört utmanande.

Uppdraget och förutsättningarna

Våren 2021 tog Huseby bruks² VD kontakt med mig och bjöd in mig till ett möte. Vid mötet närvarade representanter från Maker tour – Mot nya höjder³. Föregående år (2020) hade man anordnat en aktivitet på Huseby som kallades för ”utlåst”. Eftersom det var pandemi behövdes en aktivitet som var mer eller mindre självgående. Gästerna skulle kunna genomföra aktiviteten själva. Man hade då skapat en aktivitet med ett antal stationer där man som besökare skulle lösa olika problem och pussel för att kunna ta sig vidare längs en utmärkt bana. De olika problemen var tvungna att vara självåterställande för att de alltid skulle vara olösta för nya besökare.

De tre samarbetsparterna hade olika drivkrafter. Husebybruk hade en inneboende vilja att berätta om platsens historia för så många som möjligt samt locka besökare. Maker tour – Mot nya höjder ville nå ut och väcka intresse för naturvetenskap och teknik hos så många som möjligt. Jag ville nå ut med mitt konstnärskap. Skulle vi på något sätt kunna göra något tillsammans? Jag fick med mig litteratur hem om Huseby bruks historia för att se om jag kunde få till något som uppfyllde dessa tre önsksningar. Med lite möda lyckades jag få ihop ett embryo till en första aktivitet som fick namnet *Ingenjörrens dilemma*. Mer om detta lite senare.

Konceptuell inspiration

Under sommaren 2020 var det mesta av besöksnäringen i Sverige stängt på grund av covid-19-pandemin men jag hade turen att hitta en besöksaktivitet

² Huseby bruk är ett stort gods i Småland ca 25 km sydväst om Växjö, med en väldokumenterad och intressant historia. Godset har anor tillbaka till 1600-talet. När godset var som störst hade det ca 6 000 hektar mark och ansågs vara Smålands rikaste gods.

Under 1950-talet utspelade sig Husebyaffären här som ledde till att godsets ägare Florence Stephens blev satt under förmyndarskap. Sedan 1994 förvaltas Huseby av statens fastighetsverk men drivs av Husebybruk AB ett bolag som samägs av Alvesta och Växjö kommun. Huseby bruk är öppet för besökare under helger samt sommarmånaderna och har en väldigt populär julmarknad i november (Larsson, 1993).

³ Maker Tour - Mot nya höjder är ett undervisningskoncept som grundades i Kronoberg 2014. Det har som syfte att stötta lärare i grundskolan att öka elevers intresse för naturvetenskap, teknik och matematik. Man vill även försöka bygga ”broar” mellan universitet, skola och näringsliv. En av metoderna man använder sig av är att skapa olika aktiviteter som är förankrade i läroplanen men som kanske är mer äventyrliga och utmanande än en vanlig lektion i skolbänken. Maker tour – mot nya höjder är finansierade av Tillväxtverket, Tekniska museet, Region Kronoberg och Linneuniversitetet. Maker tour – mot nya höjder består av pedagoger som ser till att det sker aktiviteter runt omkring i Kronoberg som stimulerar unga att intressera sig för naturvetenskap, teknik och matematik.

som tack vare uppfinningsrikedom och kreativitet kunde hålla öppet. Aktiviteten var belägen i Hälsingland och hette ”Trolska skogen”. Trolska skogen utanför Hudiksvall är ett besöksmål som arbetar med sagor längs en 1,2 km lång promenadstig i skogen. Den har funnits sedan 2007 och är ett väldigt populärt besöksmål för barn och vuxna. Det är ett levande teateräventyr som riktar in sig mot 2–9 åringar men som även är underhållande för vuxna. Varje år byggs nya spektakulära saker längs stigen, bland annat en sovande dinosaurie. Det finns även en sjö av virkade filtar som beundrande människor från hela världen hjälpt till att virka. 2020 fick de anpassa sin aktivitet genom att göra en utomhusföreställning som var en timme lång. Man tog in 50 personer och lät dessa uppleva föreställningen som bestod i att man gick en promenad mellan olika scener och fick uppleva en berättelse vilt kryddad med sagor, folktro och musik. Man visade 10 föreställningar per dag och kunde på så sätt få ekonomi i att hålla nöjesparken öppen. En mycket imponerande föreställning i all sin enkelhet, som jag fann mycket inspirerande.

Första uppsättningen

Den första uppsättningen som jag skapade för Huseby bruk sommaren 2021 fick namnet *Ingenjörens dilemma*. Uppsättningen är en klurig vandring för barn som ska stimuleras att vilja intressera sig för naturvetenskapliga och tekniska ämnen. Maker tour – Mot nya höjder hade uttryckt en önskan om att det skulle vara så.

I *Ingenjörens dilemma* får vi möta Joseph Stephens, som var ingenjör i Indien där han byggde järnvägar under artonhundratalet och blev mycket rik. Min tanke var att en rik ingenjör kunde vara ett bra målfokus för unga. Han kunde visa att man kan faktiskt nå framgång genom att hålla på med ingenjörskonst. Maker tour höll med. Föreställningen är helt interaktiv och består av ett antal korta inspelade filmer, som är mellan en och tre minuter långa. Tanken med filmerna var att de dels skulle vara roliga, dels väcka upptäckarlust. Det blev totalt 12 stycken filmer⁴.

Karaktärerna som medverkar i föreställningen är historiska och har levt på Huseby under olika perioder. Karaktärerna är *Gunnar Olof Hyltén Cavallius*, *George Stephens* som är pappa till *Joseph Stephens*, *Elisabeth Kruger* som kommer att gifta sig med Josef Stephens så småningom. Därutöver medverkar *Gunnar-Olof Hyltén Cavallius* dotter *Anna* som var trolovad med Joseph men som sen inte ville gifta sig med honom. Storyn bygger på en idé om att *Gunnar-Olof* och *George* mer eller mindre lurade *Joseph* att köpa Huseby bruk för att de behövde någonstans att ha alla sina saker. Detta har jag inget belägg för men det passade väl in.

⁴ Länkar till filmerna finns i referenslistan.

Efter varje film uppdragas en QR-kod som leder vidare till nästa ställe där det också finns en kluring (en liten utmaning av teknisk karaktär). Varje film har en kluring som ska lösas och en historia. *Ingenjörens dilemma* var interaktiv och kunde levereras ett obegränsat antal gånger dygnet runt.

Mitt första uppdrag

I denna första uppsättning fick jag helt fria händer. Uppdraget från Huseby löd: Vi vill ha en aktivitet som kan genomföras utan att det kräver en massa personal och den ska kunna göras självständigt. Jag valde själv vilka karaktärer som skulle användas och var helt fri i hur berättelsen skulle byggas upp.

Total frihet är oerhört spännande och utmanande. Det finns en känd historia men den kanske måste justeras för att locka människor att vilja uppleva den. Berättelsen måste dessutom rimligen överensstämja med sanningen. Eller i alla fall göra det så pass mycket att de människor som kommer och upplever berättelsen och är pålästa något så när känner igen den. Det är lockande ur vissa aspekter men samtidigt väldigt skrämmande. Det är lätt att ramla in i gamla invanda hjulspår när en berättelse ska skrivas. Att skriva samma historia om och om igen, fast med olika karaktärer är lättare än man kan tro. Visst finns det skämt och situationer som är ”erkänt” roliga och det är lätt att ta till dessa knep eller erfarenheter igen. Den stora utmaningen är att göra det på ett sätt som känns nytt och fräscht varje gång.

Journalisten Åke Svensson har gjort en skrift om George Stephens (2010). Den var till väldigt stor hjälp när jag skulle arbeta fram karaktärerna som skulle vara med i ingenjörens dilemma. Joseph Stephens var ingenjör och hade gjort sig en förmögenhet på att bygga järnväg i Indien. En ingenjör håller på med både matematik och teknik, samt möjligen även naturvetenskap, vilket stämde väl med Make Tours inriktning. Joseph måste gå att använda på något sätt, tänkte jag, och började leka fram en historia med arbetsnamnet *Ingenjörens dilemma*.

Grundidén var att försöka använda mig av verkliga personer som levt och verkat på Huseby bruk. Ett antal karaktärer ur Huseby bruks historia framstod som extra intressanta. Dessa karaktärer fick spela upp olika scener som förde handlingen vidare och på så sätt bildade en helhet där besökarna fick ta del av Husebybruks historia men även få upptäcka och lösa problem av matematisk, teknisk eller naturvetenskaplig karaktär. När man jobbar med verkliga historiska personer är det väldigt sällan det finns konversationer mellan dem bevarade. Därför måste man som manusförfattare hitta på konversationer som har ägt rum. Ingenting av det som sägs går att fastställa att det verkligen har hänt, men det skulle kunna ha varit så. Eftersom det inte fanns några som helst begränsningar med vilka som skulle vara med eller hur de skulle vara med i ingenjörens dilemma så blev det ganska vilt och lite galet eller en smula lekfullt.

Det behövdes något som stimulerade fantasin för besökarna. Från 2020 års julkalender på SVT lånade jag idén med en tidsresa (Åstrand 2020). När besökarna kom till Huseby skulle de utsättas för en tidsresa och hamna i året 1867 då Joseph Stephens köpte Huseby. Sedan skulle besökarnas uppgift bli att försöka ta sig tillbaka till 2021. För att lyckas med detta skulle besökarna lösa ett antal mysterier och problem som till slut ledde dem tillbaka. Dessa kluringar och problem presenterades genom ett antal filmer som besökarna fick tillgång till genom QR-koder.

Arbetet med filmerna

Jag skrev manus till filmerna som skulle ingå i uppsättningen och tanken var att när vi i ensemblen⁵ träffades skulle vi kunna repetera manuset ett antal gånger för att sedan fastställa det. Ynnesten att få omedelbar feedback på de repliker man skrivit är berusande. Teater är ett lagarbete och att få höra sina ord bli sagda av erfarna skådespelare med sina konstnärliga tolkningar och tillägg är lyxigt. Därför är ofta manus mer ett förslag än något som är hugget i sten. Det arbetssättet tilltalar mig för att då lämnas dörren öppen. Det kan bli problem när man stänger dörrar och slutar lyssna på sina medarbetare. Lånandet som kreativ metod är i linje med John Cleeses uppmaning att låna idéer som tilltalar dig personligen av andra och gör dem till dina egna med hjälp av lek (Cleese 2022).

Resurser

Pengar är alltid en fråga som skapar möjligheter eller tvingar fram kreativitet. Jag föredrar att se det som att pengar är en begränsning som ger mig möjligheter. Det fanns inga pengar att hyra in ett filmteam. Jag använde min egen filmutrustning då jag själv har ett stort intresse för att filma och spela in ljud. Det fanns inte heller pengar att hyra in personal som skulle redigera filmen när den väl var inspelad.

Förutsättningarna att skapa en film som ska hålla som underhållning för familjer och kunna användas under flera månaders tid utan att ha några pengar för att spela in kan tyckas som något knepiga. Jag såg dock detta som en utmaning som triggade mig. Det finns någonting i mig som undrar och hela tiden vill veta hur mycket kan man göra själv eller hur mycket effekt kan man få ut av små medel. Det fanns dessutom tillgänglighetskrav på filmerna, det vill säga de var tvungna att vara textade. Underbart tänkte jag, då får jag möjlighet att lära mig hur man sätter text till de filmerna vi har spelat in.

Fördelen med den här föreställningen är att den alltid är interaktiv, det vill säga den är alltid på. Nackdelen med föreställningen är densamma, det vill säga den kan bli statisk. Föreställningen är på intet sätt flexibel utan måste gå till på samma sätt varje gång vilket underlättas av att den är inspelad med film.

⁵ Ensemblen i samtliga föreställningar bestod av Anders Aldgård, Sofie Lindberg, Edith Aldgård, Erik Aldgård, Mats Ericson, Sara Wählin och Björn Elmgren.

En svårighet när man arbetar med film är att man inte får publikens reaktion utan måste anta att det som sägs går fram. Att det som berättas i filmen är av intresse är något du som manusförfattare och skådespelare måste uppleva som självklart, annars blir energin i filmen lidande. Naturligtvis tittar man på de scener man spelat in. Nackdelen med det är att det är tidsineffektivt och till slut kan döda energin i själva tagningsögonblicket.

Andra uppsättningen

Professorns dilemma blev den andra uppsättningen jag gjorde ute på Huseby bruk. Den är starkt förknippad med *Ingenjörens dilemma* eftersom den bygger på samma grundstory. Samma karaktärer är med i både *Ingenjörens dilemma* och *Professorns dilemma*. Skillnaden är att *Professorns dilemma* är en föreställning och inte en film.

Både *Professorns dilemma* och *Ingenjörens dilemma* utspelar sig historiskt sett innan den så kallade Husebyaffären. Grundstoryn går kortfattat ut på att Gunnar-Olof Hyltén Cavallius och George Stephens lurar Josef Stephens att Gunnar-Olof Hyltén Cavallius dotter Anna är förtjust i honom och vill förlova sig med Joseph, med denna förevändning lyckas de få Joseph att köpa Huseby bruk. Som sagt jag har hittat på en del för att ge berättelsen lite intrig.

Joseph Stephens är rik på grund av att han har byggt järnväg i Indien. Anna ville inte gifta sig med Joseph, utan hade planer på att gifta sig med en annan man. Detta uppdagas naturligtvis för Joseph men inte förrän Joseph har köpt Husebybruk. Man försöker sälja Huseby bruk ganska länge under artonhundratalet. Det lyckas inte för det är svåra tider. Att man försökte sälja Huseby är sant. Att Anna inte ville gifta sig är också sant.

Föreställningen handlar om detta och för att det skulle bli intressant skapade jag en liten fantasifigur – en husvätte som heter "Aldrig-någontingjort". Alla stora kända ställen måste ju naturligtvis ha en vätte. *Professorns dilemma* spelades fyra gånger per dag med 5 minuters mellanrum och vi gjorde 25 stycken föreställningar.

Mitt andra uppdrag

Arbetet med *Professorns dilemma* underlättades mycket av att manus sammanföll ganska mycket med *Ingenjörens dilemma*. Skillnaden här var att händelserna skulle spelas upp live istället för att vara inspelade på film, eftersom Huseby önskade ha en teaterföreställning på plats. Det fanns en ambition i mitt skapande att *Ingenjörens dilemma* och *Professorns dilemma* skulle samverka så att man kunde ta del av båda föreställningarna individuellt och ändå ha behållning av dem, men att det skulle förhöja upplevelsen om man upplevde båda föreställningarna. Gemensamt för uppsättningarna var att det rör sig samma karaktärer och samma tidsperiod.

Ensemblen kunde även njuta frukterna av att visst manus redan var skrivet och inrepeterat. Eftersom vi återanvände manuset från filmerna när vi gjorde

den sceniska versionen så var de scener vi filmat redan repeterade. Så det gick smidigt vid själva repetitionsperioden med *Professorns dilemma*. Dock behövdes det skrivas till lite scener under arbetets gång och en del scener fick tas bort. I *Professorns dilemma* använde vi oss av musik och sång vid ett flertal tillfälle – detta moment fanns inte med i filmerna.

Professorns dilemma handlar om George Stephens som är far till Joseph Stephens och Georges vän Gunnar-Olof Hyltén Cavallius. Eftersom det här utspelar sig en bit tillbaka i tiden så är inte stoffet lika känt för allmänheten vilket gjorde att jag kände en större frihet att skarva lite grann. Förutom vännen hittade jag på en tidsresa som egentligen var en inspiration av SVT:s julkalender⁶ som utspelade sig 2020. Tidsresor öppnar en lucka till fantasin och det var väl i den här luckan som jag också inspirerades till att lägga in ett övernaturligt väsen, en vätte. *Professorns dilemma* är för mig en lek där jag övar mig själv i att spränga gränser.

När man väl har öppnat dörren till tidsresor finns det många andra dörrar som öppnas på vägen. Tänk bara vad du skulle kunna göra om du hade en tidsmaskin. Alla tombola och lottospel skulle haverera. Alla frågor kring hur man gjorde vid olika tillfällen i det förflutna skulle kunna besvaras. Kort sagt, en idé om en tidsresa öppnar många andra idéer. Problemet med *Professorns dilemma* var att jag ännu inte var så väldigt bekant med Huseby-historien. Men jag hade fått göra en filminspelning av storyn så viss tid för improvisation hade förekommit. Men *Professorns dilemma* hade säkert mått bra av en improvisationsstund innan manuset fastställdes ordentligt, en stund där man kunnat prova olika alternativ till berättande. Tyvärr gavs det inte tid till en sådan stund.

En överraskning

En överraskning som dök upp i arbetet med *Professorns dilemma* var att det inte var planerat att använda sig av en ljudanläggning under produktionen. Dock framkom det starka önskemål från ensemblen under repetitionsarbetet om att ha ljudanläggning.

Konstruktionen i promenadteatern *Professorns dilemma* byggde på sju olika fysiska spelplatser som besökarna ser sju olika scener på. När en scen är uppspelad förflyttar sig besökarna till nästa scen och sedan utspelas den där när alla besökarna kommit. Alla människor har dock inte samma förutsättningar att förflytta sig. Därför kunde det ibland uppstå viss väntan innan man kunde börja spela scenen eftersom man önskade att alla skulle kunna hänga med i berättelsen. När man sedan får ett önskemål om att ha en ljudanläggning också är inte detta helt okomplicerat eftersom man vill ha myggor (trådlösa mikrofonsystem). Det är väldigt enkelt att ha trådlösa

⁶ Julkalendern 2020 heter *Mirakel* och handlar om att man kan göra en tidsresa resa 100 år tillbaka i tiden. Sättet att använda sig av tidsresa som dramatiskt grepp lockade och kittlade. Jag har alltid varit fascinerad av och lekt med tanken att man kan resa i tiden. Tänk vad mycket möjligheter som öppnar sig när man kan resa i tiden.

mikrofonssystem när spelet försiggår på ett och samma ställe. Då kan man ha en fast monterad mottagare (som oftast behöver starkström) på ett och samma ställe under hela föreställningen och man kan byta batterier vid behov. När förutsättningarna är att samma människor ska spela på olika ställen behöver man ha lika många anläggningar och myggsystem som scener, eller så behöver man kunna flytta anläggningen som producerar ljudet. Efter mycket om och men och kreativt tänkande kom jag fram till att vi var tvungna att ha en ljudvagn och starkströmkontakter på varje spelplats. Förhoppningsvis skulle de trådlösa systemen klara att tappa kontakt med sin mottagare mellan de olika speltillfällena eftersom vi var tvungna att dra ut strömmen ur vagnen. Detta kan tyckas som en trivial oviktig sak. Men för att kunna genomföra sitt konstnärliga värv och nå ut så är ändå ljudet och möjligheten att höras av enorm betydelse, inte minst för de åskådare som ska tillgodogöra sig föreställningen. Därför blev det oerhört angeläget att ha en ljudanläggning som fungerade.

Eftersom önskemålet om att ha förstärkt ljud kom sent och det inte fanns någon på Huseby som kunde ljud föll uppgiften att lösa ljudproblemet på mig. Jag fick dygnet innan premiär kasta mig ut i ovisshetens mörka djungel och på måfå bygga en vagn som skulle flytta ljudanläggningen runt och hoppas att mikrofonerna skulle hitta sin mottagare mellan alla scener. Eftersom vi hade musik i föreställningen så var det inte helt från grunden som jag fick bygga ljudanläggningen, det fanns redan en tanke om att producera ljud och att sjunga till så det som var kvar var att försöka få till de trådlösa mikrofonerna. Men det gick bra, alla röster hördes och åskådarna var nöjda. Vi hade dock varit lite optimistiska i tilltron till vår egen energi när vi sa att vi skulle genomföra fyra föreställningar per dag. Det var oerhört utmattande, men spännande. Varje föreställning var cirka 55 minuter lång och började varje hel timme. Som tur väl var hade ledningen på Huseby-lagt in en paus på 30 minuter efter 2 föreställningar. Totalt spelades 25 föreställningar. Varje föreställning hade på grund av pandemin ett publikt tak på 30 personer. Cirka 750 personer såg föreställningen. Något som var otroligt inspirerande med föreställningen var att den alltid var utsåld.

Tredje uppsättningen

Den tredje uppsättningen heter *Skandalpromenaden* och genomfördes sommaren 2022. Det är en dramatiserad skildring av Husebyaffären.

Husebyaffären handlar i korthet om intrigerna kring Florence Stephens problematiska och mytomspunna relation till kungahuset (för en ingående redogörelse för Husebyaffären, se Ohlsén, Pieniowski, Summanen, 2021). Oscar II sägs ha haft en kärleksrelation med Elisabeth Kreuger. Elisabeth gifte sig med Joseph Stephens 1880, sedan Joseph förlikat sig med att bli godsherre i Småland eftersom han inte blev av med godset han köpt. Familjen Stephens umgicks med det svenska kungahuset och man misstänker att Elisabeth fortsatte att träffa Oscar II i smyg. Oscar II och Elisabeth skriver brev till

varandra under den här tiden. Florence, som är den äldsta dottern i huset, är oerhört förtjust i kungahuset. När Elisabeth dör 1911 hittar Florence 24 brev från Oscar II till Elisabeth. Kontakten med kungahuset avtar under ett antal år men tas upp när Joseph dör 1934. Därefter börjar Florence umgås mer med kungahuset, Prins Carl (den yngre, barnbarn till Oscar II) spenderar mycket tid på Huseby och kallar Florence för "aunti". Florence hjälper prins Carl med hans ekonomi och hon skriver in honom som enda arvinge till Huseby. Prins Carl missbrukar Florence naiva förtroende för honom och godset svindlas på enorma summor. Till slut får kommunfullmäktige Florence omyndigförklarad för att försöka reda ut allt som har hänt. Berl Gutenberg, som är en av svindlarna, lyckas få Florence att skriva på sitt eget omyndigförklarande och hon gör det i tron om att hon kan bli myndig när hon själv vill. Detta blir upptakten på en sex år lång rättegång där Prins Carl blir frikänd mot sitt eget erkännande. 1976 blir Florence myndig igen och skriver ut Prins Carl ur sitt testamente och testamenterar godset till svenska staten, som får det när hon dör 1979. Florence testamenterar de 24 breven från Oscar II till Elisabeth till den svenske kungen. De skulle ha fått läsas 2009 men tidsgränsen har flyttats fram till 2035.

Skandalen har alla ingredienser man vill ha: otrohet, svindleri, misstänkt släktskap, okända faktorer, allt med en kunglig inblandning. Föreställningen ("Skandalpromenaden") som skapades utifrån händelserna i Huseby-skandalen är uppdelad i fyra fönster (scener) som utspelar sig under fyra olika tidsperioder. *Skandalpromenaden* spelades på Huseby 18 gånger mellan 23 juli –7 augusti 2022 och omkring 1 500 personer såg föreställningen.

Mitt tredje uppdrag

Det var otroligt nära att det inte blev någon *Skandalpromenad*. Ledningen på Huseby hade bestämt sig för att vi skulle spela upp en berättelse som behandlade tiden innan Stephens kom till Huseby. Det är också en intressant tid men på intet sätt lika eggande och stimulerande som skandalen. Det avgörande faktumet som avgjorde att det blev *Skandalpromenaden* var att ledningen på Husebybruk såg tittarsiffrorna på den dokumentärfilm som Sveriges Television gjorde om Huseby 2021 (Ohlsén, Pieniowski, Summanen 2021). Publikisiffrorna för filmen var 1,8 miljoner, vilket är oerhört högt. Tänk att det finns så många i Sverige som 70 år efter skandalen fortfarande är intresserade och nyfikna på Husebybruk.

En utmaning med att arbeta med skandalen på Huseby som tema är att många människor har mycket förkunskap om vad det var som hände ute på Huseby. Många människor som nu lever har talat med de personer som föreställningen handlade om. Att då skriva om dem och göra konstnärliga val kräver en enorm hänsyn. Det går till exempel inte helt att kasta sig ut och ljuga om saker som inte har hänt för då skulle man förmodligen möta på ett kompakt motstånd. Lyckligtvis är det som händer ute på Huseby så pass galet

i sig att det inte kräver någon påhittighet alls utan snarare en förmåga att begränsa.

Skandalpromenaden byggde på berättelsen om skandalen på Huseby. Det är också berättelsen om hur en godhjärtad, naiv människa kan luras bortom rim och reson. Florence Stephens var ingen ointelligent människa. Det finns anledning att misstänka att Florence Stephens var dotter till Oskar II då det kan antas att Elisabeth Kreuger kunde ha haft en affär med Oskar II. Det faktum att det finns en mystik och en hemlighet som är så stor att det svenska kungahuset inte vill att den ska bli känd gör Huseby till en attraktiv besöksplats. När sekretessen för breven från Oscar II till Elisabeth Kreuger förlängdes till 2035 var det en stor nyhet som kommenterades i pressen.

”Bernadotternas hemligheter måste bevaras. Därför sekretesstämplar kungen nu personligen breven från sin farfars farfar, i ännu 26 år. Mottagare var Oscar II:s intima väninna, mamma till de en gång rika och berömda systarna Stephens på Huseby söder om Alvesta i Småland.” (Lindelöw, 2009)

Tanken med föreställningen var att den skulle vara cirka en timma lång och ha fyra olika scener. I dessa scener skulle själva skandalen förklaras på ett så trovärdigt sätt som möjligt. Jag blev då tvungen att göra ett antal val. I arbetet med *Skandalpromenaden* fanns det otroligt mycket stoff att ta hänsyn till. Vad skulle vara med? Vad behövde inte vara med? Hur skulle jag behålla åskådarnas intresse utan att lägga mig till med longörer som ingen vill veta någonting om? Det ligger i gestaltningens natur att man berättar genom att visa. Annars hade man kunnat ge människorna var sin berättelse som de själva kunde läsa men då hade det inte varit en gestaltning eller en teaterföreställning då hade det varit någonting annat.

Fyra nedslag valdes ut för att gestalta och sammanfatta händelseförloppet under skandalen. Vad var det som började skandalen och hur slutade den? Först valde jag mötet och den misstänkta affären mellan Oskar II och Elisabet Kruger. Därefter lade jag i samma scen till giftermålet mellan Josef Stephens och Elisabeth Kreuger 1880. För att belysa att Florence Stephens var väldigt imponerad och fascinerad av kungahuset valde jag det kungliga besöket 1938 i scen nummer två, när Gustav V kommer på besök. I den tredje scenen valde jag att exponera Berl Gutenberg och prins Carl och på så sätt visa deras värdslösa sätt att hantera ekonomin på Huseby och exponera Florence naivitet och godhet gentemot prins Carl omkring 1950.

I den fjärde och avslutande scenen 1976–1979 fick jag ljuga lite – jag ville så gärna ha med Vilhelm Moberg eftersom han har skrivit pjäsen *Sagoprinsen* om skandalen och vurmade för Florence Stephens; de ska visst ha träffats. Tyvärr var Vilhelm Moberg avliden det år Florence Stephens fick tillbaka sitt eget förmyndarskap så där fick jag skarva lite. Jag upplevde att åskådarna förlät mig. Det delikata var att allmänheten ofta kände till karaktärerna och visste vilka de var men väldigt få människor kan berätta vad de här karaktärerna sa i verkligheten eftersom det är sällan är exakt nedtecknat.

I det faktumet öppnar sig en lucka av konstnärlig frihet. Jag kan ikläda mig rollerna av karaktärer som har levt och funnits i verkligheten men vad de exakt sade är det ingen som vet så det kan jag hitta på. Detta sätt att förhålla sig till ramen av att karaktärerna funnits i verkligheten men orden karaktären sade eller känslorna den uttryckte eller kände inte är helt fastlagt och känt av alla gör att det finns ganska stor konstnärlig frihet i skapandet av scener ändå. Svårigheten blir att när vi närmar oss nutiden ökar allmänhetens kännedom om vad karaktärerna faktiskt sade, kände och tyckte i verkligheten. Det var oerhört skönt att kunna blomma ut min kreativitet fullständigt i mötet mellan Elisabeth Kreuger och Josef Stephens till exempel och även mellan Elisabeth Kreuger och Oskar II eftersom detta skedde på artonhundratalet. Lite mer besvärande och utmanande blev det när vi kom in på trettioalet för då började saker att dokumenteras mer självklart och det är mer känt vad som sades. Och sen eskalerar det och blir knepigare och knepigare eller mer och mer utmanande om man vill se det på det sättet.

Vis av erfarenheterna från det första året hade jag nu börjat konstruera en ljudvagn tidigt i projektet. Denna vagn byggde jag själv genom att använda mig av återvinningsbart byggmaterial och en svets. Jag såg till att skaffa in en batteridrivna ljudanläggning där allting gick att ladda, batteridrivna mixerbord batteridrivna högtalare, batteridrivna mikrofoner och mottagare. Det var inte helt enkelt att få denna anläggning med digitala sändningsfrekvenser att fungera, det krävdes flera modelleringar under resans gång. Fördelen var dock att jag hade med mig detta i beräkandet av min arbetsinsats redan från början. Det kanske är konstigt att tänka på teknisk utrustning när man talar om konstnärligt uttryck men för mig hänger de starkt ihop. Hörs inte det man konstnärligt uttrycker är det ingen som kan uppleva och njuta av det heller.

Själva konceptet med promenadteater bygger på att man förflyttar sig. När jag tog idén från Trolska skogen uppe i Hälsingland ner till Småland hade jag inte en tanke på hur det skulle lösas rent tekniskt. Jag hade bara en tanke om att det här måste gå och en inställning som jag har valt att kalla för KBK (kör bara kör). Inställningen bygger på att man ibland bara måste göra, i stället för att tänka ut alla problem som kan uppstå. Om man gör något så finns det något att ändra och förbättra. Gör man inget så finns det inget. Genom att använda mig av KBK så tvingar jag fram saker som kan leda till något bra. Det innebär att man får hantera problemen när dom dyker upp. Nu vet jag att det tekniska tänkandet hela tiden måste vara med som en del i det konstnärliga uttrycket, för att på så sätt bereda en väg för en lösning innan problemet uppstår.

Skandalpromenaden spelades i 18 föreställningar, alla utsålda. Det är otroligt inspirerande och stimulerande att hålla på med en produktion som är utsåld innan den har haft premiär. Så stort är intresset för skandalen på Huseby.

Föreställningen *Skandalpromenaden* sågs av cirka 1 450 personer. Det var en dubbling i publik från föregående år, vilket också var inspirerande och roligt. Föreställningen kommer att sättas upp i sin helhet sommaren 2023

igen, eftersom det var så många som ville se föreställningen som inte fick biljett. Det är första gången jag har varit med om att producera ny teater som är utsåld från början och har skapat en sådan här succé, det känns oerhört inspirerande.

Upprinnelsen till en krönika

Jag fick en fråga om jag kunde göra en kortversion av föreställningen för ett antal besökare tidigt på våren 2022. Tack vare denna förfrågan fick jag ett gyllene tillfälle att prata om och sätta mig in i Husebyaffären. Idén var att genomföra en improviserad samtalsvariant tillsammans med Husebys huvudguide inför publik. Hela konceptet gick ut på att huvudguiden hade all historisk kunskap och skulle berätta historien kring skandalen. Självt skulle jag använda mig av uppställda pappfigurer som föreställde karaktärerna i Husebyskandalen. I korta improvisationer kring det guiden berättade skulle jag utveckla händelserna på ett humoristiskt sätt. Klockan åtta samma morgon vi skulle genomföra guidningarna, som var sex stycken till antalet, fick jag beskedet att huvudguiden inte kunde vara med och jag ensam skulle få genomföra skandalguidningen. Det visade sig också att gästerna som skulle få se guidningen kom från hela Sverige och var cirka 60–80 personer i varje grupp. Leken är central, tänkte jag, och sade till mig själv att jag leker skandalen på Huseby med dessa pappfigurer. Någon liten aning hade jag ändå.

När jag stod där och skulle leka min första guidning såg jag ett mycket välbekant ansikte i publiken. Det var en känd historiker som har vunnit programmet *”På spåret”* två år i rad om jag inte missminner mig helt. Jag kan säga att det var en utmaning att hålla sig kvar vid begreppen *”Leken är central”* och *”Konstnärlig frihet går över fakta”* när man vet att publiken har mycket mer information än en själv. Men jag klarade det och tack vare detta lyckades jag improvisera fram ett mycket bra grovmanus till sommaren 2022 som jag dessutom lyckades utveckla under alla sex tillfällena. Så här beskrev jag erfarenheten från scenkonstnärens perspektiv i en krönika i Smålandsposten: (Elmgren, 2022)

Två timmar innan denna fina begivenhet skulle äga rum fick jag ett telefonsamtal. Det var *”mästarguiden”* som berättade att hen tyvärr inte kunde medverka i vår lustfika lilla guidning och att jag nu ensam var tvungen att göra guidningen. Plötsligt stod Yin utan Yang, den galne utan den ordentlige, jag ensam mot världen. Men eftersom jag är en adrenalinjunkie av rang och dessutom älskar utmaningar, sa jag ok, jag gör ett försök. Pulsen ökade och jag förberedde mig efter bästa förmåga och tänkte att jag kanske kan skarva om jag inte riktigt minns historien. Stunden var inne och jag stod redo att möta den första av sex grupper som skulle guidas. I publiken såg jag ett ansikte jag tyckte mig känna igen. Det visade sig vara en historiker och författare, känd från diverse spännande kunskapsprogram från tv. Jag tog ett djupt andetag och talade av liv och lust, och det gick faktiskt riktigt bra. Jag hade underskattat mina egna förkunskaper. Det visade sig att jag var förberedd i god tid. Det kändes bra.

Diskussion

I denna text har jag försökt beskriva och fastställa mitt arbetssätt i de tre föreställningar jag arbetat med. Jag har ställt föreställningarna mot varandra för att kunna hitta fördelar och likheter och för att på något sätt kartlägga mitt sätt att arbeta. Som scenkonstnär med beställningsuppdrag utgör denna typ av reflektion ett viktigt steg i min självanalys.

Att sätta sig ner och mer eller mindre diktera upp en historia som jag gjorde i fallet med *Ingenjörens dilemma* där snabba punchlines och humor var viktiga grepp är spännande och utmanande. I den första uppsättningen spelade jag in film och fick jobba med allt vad det innebär och lärde mig otroligt mycket om besöksantal och användarvänlighet. Alla filmer måste vara textade för att vara tillgängliga för så många som möjligt. I den andra föreställningen fick jag uppleva det slitsamma med att spela många föreställningar efter varandra samma dag och verkligen vara en slags kulturmaskin. I den tredje föreställningen fick jag prova på att först prata igenom stoffet till föreställningen för att på så sätt skapa en bättre produkt.

Att improvisera delar av föreställningen för publik uppfattar jag som en mycket användbar metod och jag kommer om möjligt försöka utveckla och använda mig mer av det. Jag har förstått att många ståuppkomiker åker runt och testar sitt material på mindre ställen innan de sätter ihop materialet till en större föreställning. På så sätt får de kontroll över vad som fungerar respektive inte fungerar. Jag upplever det här som en bra metod att säkra kvaliteten.

Förmåga att skapa ett intresse för något man brinner för är oerhört användbart och nödvändigt när man ska förmedla en berättelse. Om utövaren inte kan uppbringa en upplevelse av att han eller hon är intresserad av att berätta den berättelse de berättar är det omöjligt att smitta av entusiasmen till en publik. Innehållet kan i och för sig vara intressant ändå men om utövaren inte besitter förmågan att levandegöra materialet på ett ärligt och uppriktigt sätt kan utövaren ändå släcka intresset. Genom att använda sig av improvisation kan skådespelaren närma sig materialet och få lättare att levandegöra detsamma.

Den mest positiva feedbacken jag har fått på någon av uppsättningarna är på föreställningen *Skandalpromenaden*. Om det beror på att mitt arbetssätt har förbättrats eller att ämnet från början hade högt publikintresse vet jag inte men jag tänker på ett antal orsaker i kombination. Att Husebyaffären är känd för många spelar absolut in, publik vill se saker de känner igen. Vi gjorde vår andra uppsättning på Huseby och det började bli bekant att det finns en teater där. Vi jobbade bättre ihop i gruppen eftersom det gått två år. Teveprogrammet *Skandalen på Huseby* (Ohlsén, Pieniowski, Summanen, 2021) hade 1,8 miljoner tittare och väckte ett intresse.

Även om förutsättningarna varit liknande, har begränsningarna varit olika och skiftat under alla tre uppsättningarna. I den första föreställningen begränsades publikantalet av det faktum att vi hade en pandemi och att vi inte visste hur många människor vi fick ta in samtidigt. I konceptet som utgjorde

förebild ("Trolska skogen") hade de tagit in 50 personer samtidigt. Vi visste inte hur många vi skulle kunna få ta in så vi satte en begränsning på 30 personer. Vilket också gjorde att vi spelade väldigt många föreställningar men hade förhållandevis lågt publikantal i förhållande till antalet föreställningar – alltså 25 föreställningar och totalt sjuhundrafemtio i publiken. I *Ingenjörens dilemma* fanns det inget publikal tal eller tak och vi har svårt att veta hur många som verkligen såg den. I *Skandalpromenaden* började vi först med 60 personer i publiken. De biljetterna sålde snabbt slut och vi ökade till 70 personer i publiken. När också de biljetterna sålde slut gick vi upp till 80 personer per föreställning. Även med denna ökning sålde biljetterna slut och vi kom fram till att det blev de fysiska spelplatserna som begränsade hur mycket publik vi kunde ha. Det uppstår även logistiska hinder och svårigheter i det faktum att fler människor tar mer tid för att förflytta.

Att försöka sätta fingret på vad det är som man exakt gör i ett speciellt tillfälle som påverkar en så att man tar ett visst beslut är väldigt svårt. I stunden man tar beslutet är allt uppenbart men i ögonblicket man försöker reda ut varför man tog beslutet är det grumligare. Oavsett hur mycket man förbereder sig inför en uppgift kommer man alltid komma till tillfällena då man måste ta beslut. Dessa snabba beslut blir förmodligen klokare beroende på tiden man lagt på förberedelse. Jag kan ta exemplet med ljudvagnen som i en uppsättning blev en kvick fix som sedan fick hänga kvar och förbereddes långt innan föreställningarna kom till vid det andra tillfället. Detta skapade en marginal som gjorde att jag fick möjlighet att förbättra ljudvagnen. Om man vill visa något för någon annan så är det viktigt att ge sig själv bra förutsättningar. Därför hänger det här med ljudvagnen med mig som en viktig del. Ofta har man en idé om att komma fram snabbt till målet som gör att man slarvar lite grann på vägen. Det gynnar inte målgången att slarva på vägen. Robert Broberg sjunger i en sång att "målet är ingenting vägen är allt". Jag kan till viss del hålla med om det men jag skulle vilja göra tillägget att vägen är ointressant om målet är oklart.

Att hamna i olika sammanhang

En effekt av att arbeta med alla de här uppsättningarna är att jag har fått mycket stoff till mina krönikor som jag skriver i *Smålandsposten*. Jag vet att det är ett sätt för mig att få koll på vad jag gör och vilka se förutsättningar jag hamnar i. Jag tycker om att sätta mig själv i helikopterperspektiv i mitt eget liv. Med ett helikopterperspektiv kan man försöka få koll på de faktorer som gör att man gör vissa val. Dessutom kan jag säga att det faktum att jag plötsligt blev ensam guide för väldigt många människor och tvungen att improvisera mig fram genom storyn verkligen skapade eller hjälpte mig att göra en bra föreställning. Genom att bli tvungen att improvisera mig igenom storyn ett flertal gånger så hade jag på sätt och vis redan testat föreställningarna innan de skrevs. Denna metod att så att säga förspela föreställningen innan den är skriven och har premiär är välbeprövad. Jag kan nu med egen erfarenhet säga

att det verkligen lyfte upp kvaliteten på föreställningen. För om man blivit tvungen att framföra samma sak sex gånger för levande publik så märker man vad som funkar och vad som inte funkar. Detta är en lyx och en ynnest om man håller på med levande konst, lyxen att innan premiär ha testat saker är inte på något sätt revolutionerande eller ny. Det finns en anledning till att man på en del teatrar som har råd unnar sig lyxen att genomföra publikrepetitioner.

Publikrepetitioner skapar en möjlighet att pröva olika varianter för att kunna få ut en större effekt om det är önskvärt. Om man vill få ut största möjliga effekt av ett skämt kan man exempelvis framföra det på olika sätt för olika publikgrupper och studera vilka reaktioner man får. Därigenom kan man komma fram till det mest effektiva sättet att leverera skämtet på.

Åter till frågan

Vilka konstnärliga metoder har jag använt mig av för att uppnå mina mål i den här situationen, där jag inte själv varit beställare och huvudman?

Det har varit oerhört intressant och spännande att blicka tillbaka och titta på hur jag har arbetat i dessa situationer. Jag tar med mig att research inte på något sätt kan överskattas. Det skapar en beredskap för många eventualiteter. Ibland är man så ivrig att nå målet att man tar ogenomtänkta beslut för att snabbare komma fram till målet. Det är inte alltid rätt, det kan ibland finnas en belöning i att gå en omväg för att nå målet på ett annat sätt.

Svaret på frågan ”Hur gör jag?” skulle möjligen kunna vara: Jag tror att mitt konstnärliga väsen till viss del bygger på att jag har konstant tillgång till tekniska lösningar med ljud eller bild och filminspelning och redigering för att jag i mitt arbete ska kunna omvandla hinder till utmaningar. Jag själv känner dessutom ett lugn över att själv tillhanda hålla dessa tekniska lösningar. Dels för att kunna ha nära till dem, dels för att kunna utveckla mig själv på dem närhelst tillfälle ges. Tillgången ger möjlighet att genomföra saker utan att vara beroende av andra människor och sparar tid.

På vilket sätt kan vi koppla leken till detta? I leken är allt möjligt, man skulle kunna leka med tanken att jag leker regissör, manusförfattare, bildredigerare, filmare, ljudtekniker, skådespelare och sångare och genom den leken skapar verkliga föreställningar. Man skulle också kunna leka med tanken att huruvida jag faktiskt besitter färdigheter inom de områden jag leker kanske avgörs av publikens uppfattning av kvaliteten på föreställningarna.

Referenser

Tidningsartiklar

- Elmgren, Björn (2022), ”Att vara ute i god tid med att göra saker hur känns det?”
Smålandsposten. www.smp.se
- Lindelöw, P. (2009, 06). Kungen stoppar sanningen. *Expressen*.
<https://www.expressen.se/nyheter/kungen-stoppar-sanningen/>

Litteratur

- Cleese, John (2022), *Creativity: A short and cheerful guide*. Random House UK, Penguin Books.
- Jensen, Mikael (2013), *Lekteorier*. Lund: Studentlitteratur.
- Larsson, Lars-Olof (1993), *Det fantastiska Huseby. En rundvandring i tid och rum*. Växjö: Domän arrende/Huseby bruk.
- Svensson, Åke (2010), *George Stephens: forskare, samlare, publicist, debattör*. Växjö: Sanct Sigfrids gille.

Radio- och TV-program

- Arndtzén, Mårten (2021), *Hur fri är konsten. OBS-essän, P! Kultur*, Sveriges Radio 30 mars 2021.
- Ohlsén, Astrid, Pieniowski, Håkan, Summanen, Lasse (2021), *Skandalen på Huseby*. Dokumentär SVT, produktionsnummer [crid://svt.se/1399938-001A](https://svt.se/1399938-001A).
- Åstrand, Carl (regissör), (2020), Julkalender *Mirakel*. SVT, produktionsnummer 16203603

Länkar till filmerna

- <https://youtu.be/tGe1DaKOZyM>
- <https://youtu.be/QAjFbq7RMc4>
- <https://youtu.be/WI-QOluWzBI>
- <https://youtu.be/cTeu0-s5SxA>
- <https://youtu.be/UIC6XwCCVDY>
- <https://youtu.be/eOwDHRwvPFM>
- <https://youtu.be/4dbtjDUYrpo>
- https://youtu.be/PP_ZBjCgjTc
- https://youtu.be/2J_IZeWwdAU
- <https://youtu.be/D2qudZXGE1s>
- <https://youtu.be/PFiwQXIPVvg>
- <https://youtu.be/BXUSGNF6Q0U>